

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

Znižanje prejemkov

Sprememba uredb o znižanju doklad

Dolgo pričakovana in ponovno objavljen uredba o spremembah in dopolnitvah uredb o dokladah aktivnih in upokojenih uslužbencev je končno izšla. Spremembe nosijo datum 24. oktobra, št. 39.365/I, in so objavljene v Službenih Novinah od 26. okt. 1935., priloga k št. 248.

V naslednjem podamo brez komentarja bistvene spremembe, kolikor zanimajo široke kroge državnih uslužbencev in upokojencev.

I. Aktivni uslužbenci.

Glede osebnih doklad se spremeni dosedanja določba uredbe toliko, da gre odslej omoženim državnim uslužbenkam osebna doklada, če možev kosmati dohodek ne presega 500 Din na mesec. Doslej omožena drž. uslužbenka sploh ni imela pravice do osebne doklade, neglede na to, kaj je mož, oziroma če ima dohodke ali ne. — Kadar pa kosmati dohodek moža znaša več kot 500 Din na mesec, se ženi njena osebna doklada zmanjša za toliko, kolikor znaša polovica vsote, ki ostane, če se od moževega kosmatega dohodka odbije 500 Din. Na primer: Če ima mož postavim 900 Din dohodkov na mesec, se ženi zniža njena osebna doklada za 200 Din, to je za polovico od 400 Din, kolikor ostane po odbitku 500 Din. Kot kosmati dohodek je razumeti 1. vse redne dohodke v denarju, ki jih ima mož iz kakršnegakoli službenega razmerja, in 2. vsak tisti dohodek, ki tvori po zakonu o neposrednih davkih davčno osnovo, če ima mož premoženje ali opravlja samostojen poklic. Kakor že doslej, se pa ženi doklada ne zniža, če je ločena ali če stanuje narazen od moža zaradi zakonskih razprtij.

Spremenila se je tudi višina zneskov rodbinskih doklad za otroke. Med tem ko je doslej šlo za vsakega otroka po 110, oz. 120 Din na mesec, oziroma se na število otrok, gre odslej v I. draginjskem razredu pri treh ali manj otrocih po 130, oziroma pri več kot treh otrocih po 140 Din, v II. in III. razredu pa po 110 oz. 120 Din na mesec za vsakega otroka.

Doslej ni pripadala rodbinska doklada za otroka ne možu ne ženi, če sta bila mož in žena drž. uslužbenca, ali če je bil en zakonec drž. uslužbenec, drugi pa samoupravni ali privatni uslužbenec, oz. upokojenec. Po novih določbah, če sta oče in mati drž. uslužbenca, ali je en zakonec drž. uslužbenec, drugi pa osebni upokojenec, gre očetu rodb. doklada za otroka po 80 Din na mesec, če ima največ tri otroke; če jih ima več, pa po 90 Din za otroka, neglede na drag. razred. Če živila zakonca ločeno, je izplačevati doklado za otroka dotičnemu, ki oskrbuje otroka.

Če je mati drž. uslužbenka, oče pa kakega drugega poklica, materi ne gre rodbinska doklada za otroka, razen če je oče reven in nesposoben za pridobivanje. Če zakonca živila ločeno, gre materi pravica do doklade, če vzdržuje ona otroka, čeprav zanj od moža ne dobiva preskrbnine. — Vdrugo poročena drž. uslužbenka ima pravico do rodb. doklade za otroka iz prvega zakona, pod splošnimi pogoji.

II. Državni upokojenci.

Omožena osebna upokojenka, ki ima pokojnino po zakonu, uveljavljenem po 31. avgustu 1923., ima pravico do polne osebne doklade, če mož nima nad 500 Din kosmatih dohodkov na mesec. Če je možev dohodek večji se zmanjša ženina doklada enako kot pri aktivnih uslužbencih. Dohodek se določuje prav tako na isti način. Če sta pa zakonca ločena, se ženi osebna doklada ne zniža.

Glede rodbinske doklade za otroke se zneski enako zvišajo kot aktivnim uslužbencem.

Če sta oče in mati osebna upokojenka, ali je eden osebni upokojenec, drugi pa aktivni uslužbenec, gre očetu rodb. doklada za otroka po 80 oz. 90 Din na mesec, pod enakimi pogoji kot veljajo za aktivne. Ista načela veljajo tudi, kadar je mati osebna upokojenka, oče pa drugega poklica. Tudi mati nima pravice do rodb. doklade za otroka, razen če je oče reven in nesposoben za pridobivanje. Vdrugo poročeni osebni upokojenki gre rodb. doklada za otroka iz prvega zakona — enako kot aktivni. Če žena, ki ni osebna upokojenka ali aktivna uslužbenka, živi narazen od moža — osebne upokojenka, ali če je zakon ločen, se rodb. doklada za otroka izplačuje ženi, če ga ona vzdržuje.

Po čl. 25. uredbe ne pripada ne osebna ne rodbinska doklada upokojencem, ki imajo od premoženja ali osebnega dela določen dohodek, ki po drag. razredu presega znesek 3000, 2000 oz. 1000 Din na mesec. Po dosednji določbi ta omejitev ni veljala za osebne upokojence, ki so imeli nad 25 let efektivne službe, in pa za rodbinske upokojenke, stare nad 60 let. Ti in te so imeli pravico do doklad, tudi če je njihov dohodek presegal označeno višino. Po novem dopolnilu se bo razen tega izplačevala osebna doklada tudi vsem takozv. staroupokojencem, ki so bili upokojeni z manj kot 25 leti efektivne službe, čeprav imajo dohodke, kakor smo jih spredaj navedli. Vendar se tem staroupokojencem osebna doklada zmanjša za 25%. Isto velja tudi za rodbinske staroupokojenke, ki niso še 60 let stare. — Dasi je besedilo tega novega 3. odstavka čl. 25. nekoliko nejasno, drugačna razlaga ne bi bila smiselna. S to dopolnitvijo je vsekakor toliko omiljen predpis, da se prizna vsaj zmanjšana osebna doklada vsem staroupokojencem, čeprav imajo nad 3000, 2000 oz. 1000 Din dohodkov na mesec od premoženja ali osebnega dela. Doslej namreč le-ti sploh niso imeli pravice do doklade.

Za otroke orožnikov se določijo — sorazmerno s številom otrok — rodbinske doklade po 130 oz. 140 Din na mesec v I. razredu, in po 110 oz. 120 Din na mesec v II. in III. drag. razredu, enako kot za vse ostale aktivne in upokojene drž. uslužbence.

V 2. odstavku čl. 9. uredbe o znižanju osebnih prejemkov od 17. sept. 1935., št. 37.420/I se doda naslednji stavek: »Prav tako to ne velja tudi za

tiste posebne doklade, stalne honorarje in nagrade, ki se določujejo za nočno službo.« — Navedeni člen namreč določa v 1. odstavku, da se »posebne doklade v denarju, stalni honorarji in nagrade ter tantijeme, ki se drž. uslužbencem ali upokojencem izplačujejo poleg njihovih rednih prejemkov, znižajo za 20%.« Ta določba pa ne velja za takozv. »onerozne« doklade, ki služijo za kritje nekih dejanskih izdatkov in — po prednjem dopolnilu — tudi ne za doklade in nagrade za nočno službo.

To bi bila v glavnem najvažnejša določila težko pričakovanih sprememb obeh uredb, ki sta tako hudo zadeli vse državno uslužbenstvo.

Naročajte

„Naš glas“
edino samostojno
in neodvisno naše
glasilo!

Spričo tudi uradno že ugotovljenega naglega naraščanja cen najpogostejših življenjskih predmetov, je položaj za ogromno večino aktivnih in upokojenih drž. nameščencev obupen. Če se ne doseže kar najprej izdatno znižanje stanovanjskih najemnin, ki predstavljajo najtežjo postavko v proračunu slehernega stalnega nameščenca, bo pretežna večina drž. uslužbenstva prav kmalu zapadla obubožanju.

Važna pojasnila k uredbama o osebnih in rodbinskih dokladah

Finančno ministrstvo je izdalo dne 23. septembra, št. 37.991/I, podrobna navodila za izvajanje obeh uredb o osebnih in drag. dokladah drž. uslužbencev in upokojencev, ki sta izšli dne 19. septembra. Po teh navodilih, po katerih morajo postopati vsa ministrstva in njim podrejena računska in blagajniška oblastva, se bodo, oz. so se že odmerile in nakazale nove doklade. V naslednjem bomo navedli brez komentarja samo golo vsebino teh navodil, s katerimi se obseg znižanj v nekaterih primerih bistveno razširi, drugod pa se postopanje nasproti dosedanjemu znatno spremeni.

Z novimi spremembami in dopolnili se sicer spremenijo tudi navodila odst. 1., 2. in 3. pod A., vendar jih vseeno objavljamo. Prihodnjič pa navedemo še vse event. dotle prispele korekture istih.

Iz Kaira do piramid je pol ure vožnje z avtom do vasi Gizeh. Široka, asfaltirana cesta je polna avtomobilov, kamel, konj in oslov. Ob nji vozi električna železnica prav do Keopsove piramide. Deset pijastrov t. j. 25 Din plačaš za uro jahanja na velblodu, pa imaš dovolj. Pri sfingi je ljubljanski akademski pevski zbor zapel več narodnih pesmi.

Iz Kaira se vračamo v Aleksandrijo. V brzovlaku plačaš v 3. razredu 26 pijastrov, t. j. okroglo 60 Din. V vozu je silna stiska. Zastonjarska deca se vozi skrita pod sedeži. Sploh je ta otročad prava egiptovska šiba. V Kairu cenijo, da je takih skitalcev okrog 30.000. Ko nekoliko odrastejo, postanejo čistilci čevljev, smetarji, nosači vode itd. Pokrajina je vsa preprežena s prekopi, vmes bombaževa polja, redke vasi, zgrajene iz blata. Zanimivo se naprave za namakanje. Od primitivnega lesenega kolesa, ki dviga vodo, do najmodernejših betonskih vodnih gradb in jezov. Tako namakana in od Nila pognojena zemlja rodi kar sama. Po pravici je zapisal že Herodot, da je »Egipt dar Nila.« Do kamor seže vpliv Nila, je plodna zemlja, korak naprej je kamen in puščava. Po triurni vožnji pridrvi brzovlak na cilj.

(Dolge prih.)

Rudolf Dostal:

Bežne slike

S potovanja na parniku »Kraljici Mariji«

Skozi vrata Egipta.

Od Krete smo se vozili dva dni in dve noči po vzhodnem Sredozemskem morju. Ne vidiš otokov, ne obale, nobenega živega bitja razen galebov, ki so zvesti spremljevalci že iz domovine. Spotoma srečamo »Princezo Olgo«, ki vrši svojo štirinajstrednjo potniško službo med domovino in Orijentom in se vrača domov. Pozdravljanja in vzklikanja ni bilo konca ne kraja. Drugi dan smo zavili mimo spomenika zgraditelju Sueškega prekopa, Ferdinandu Lessepsu v Port Said. Mesto je še mlado, nastalo je leta 1859., ko so začeli kopati prekop. Danes šteje 90.000 prebivalcev in ima popolnoma pravokotne ceste. Velikanske so pristaniške zgradbe, med njimi prekrasna palača uprave prekopa s porcelanastimi kupolami. Prvi obisk na naši ladji je zamorski policist. Kmalu za njim prispe z motorko policijski komisar, Arabec. Ves poit z rdečimi našivi in s fesom na glavi samozavestno koraka po palubi in maha s trstiko, znamenjem svoje službe in oblasti. Zadovoljno se smehlja, ko opazi, da ga množica aparatov slika.

Kmalu smo na kopnem. Sprehajamo se ko modernem Port Saidu s prekrasnimi palačami in trgovskimi hišami, po širokih

bulvarjih, med drevoredi visokih palm. Na obali je 53 m visoki svetilnik, ki razsvetljuje morje do 20 milj naokrog. In še arabsko četrto obiščemo. Strašna nesnaga, ki vlada tod, nas kmalu prepodi. Zanimajo nas razkošne arabske trgovine, kjer si lahko ogleduješ razstavljeno robo, ne da bi ti bilo treba kaj kupiti.

Odtod potujemo po železnici, ki poteka najprej ob Sueškem prekopu do postaje Ismailieh. Kanal je dolg 161 km, širok 80 do 120 m, globok okrog 10 m. Vsako leto prevozi kanal okoli 6000 ladij. Dograjen je bil l. 1869. Za otvoritev je komponiral Verdi »Aido«, ki so jo predvajali tamkaj na prostem. Brzovlak 3. razreda od Port Saida do Kaira velja 29 pijastrov, po našem nekaj nad 70 dinarjev. Od Ismailieha krene železnica proti zahodu v notranjost. Že se začne puščava, ki odene v kratkem vso notranjost vagonov s finim, rumenim puščavskim prahom. Slike se menjavajo. Pokrajina je vsa preprežena z večjim in manjšimi prekopi, ki služijo namakanju puščave. Noč se spušta nad deželo faraonov, in to kar na mah, brez vsakega prehoda, kakor bi padel zastor na odr. Krasen je sončni zahod v Egiptu, še lepši kakor na morju!

Na bregovih svetega Nila.

Po štirih urah zares brze vožnje se ustavi vlak v Kairu. Na kolodvoru razodeva nepopisen hrušč in trušč milijonsko velemesto. »Živijo, naši fantje!« zadoni pozdrav kairskih Slovencev in Slovenk, ki nas pričakujejo in nas takoj ob prihodu

obdarujejo z bujnimi rožami. Ljubljanski akademiki se jim zahvalijo za pozornost s slovensko pesmijo. Prva pot je do elegantnega hotela Ritz, kjer so udobna prenočišča po 25 do 30 Din. Spomladi, v sezoni, so pač dražja. Še isti večer se razkropimo po kairskih cestah, da opazujemo nočno življenje, kateremu se po pestrosti komaj more primerjati pariško.

Zjutraj je naša družba že zgodaj na nogah, saj velja izrabiti vsak trenutek. Zvesta in požrtvovalna spremljevalca sta naša kairska rojaka gg. Merljak in Gruđen. Prvi je predsednik Slov. društva v Kairu. Slovencev je tukaj okrog tisoč in se nahajajo v najrazličnejših službah. Slovence so zelo upoštevali zaradi neke in redoljubnosti ter imajo, po naše, nekatere sijajne plače, pet do sedem egiptovskih funtov, t. j. 1200 do 1700 Din poleg polne oskrbe. Moške zlasti cenijo v kamnoseški in tesarski obrti ter zaslužijo tudi po 5000 do 6000 Din na mesec. Seveda se močno pozna kriza tudi v Egiptu, kjer je na stotisoče brezposelnih. Najprej gremo na citadelo, odkoder je širen razgled po mestu, nato pa v narodopisni muzej. Evropsko središče je Esbekyeh s prekrasnimi vilami, palačami in trgovskimi hišami. Posebno lepa je četrta El Ismailia, kjer so ministrstva in kraljeva palača. Izmed najbolj zanimivih pa je arabska četrta, Muski. Tukaj je ves promet, vse življenje in obratovanje na ulici. Na tisoče Arabcev, v dolgih haljah, ki jim vešidel že težko določiš barvo, se preriva, kupuje in prodaja, pa vreči in kriči. O čistosti ni

A. Aktivni uslužbenici.

1. V čl. 4. uredbe štev. 37.500/I od 19. septembra 1935., je postavljeno pravilo, da omožena žena — državna uslužbenka sploh nima pravice do osebne doklade čl. 1. Po tem se torej omoženim ženam — državnim uslužbenkam ne bo izplačevala osebna doklada ne oziraje se na možev položaj in dohodek. Izjemoma se bo pa priznala pravica do osebne doklade tistim ženam, ki so njihovi možje nesposobni za pridobivanje in siromašni. To zato, ker je namen čl. 4. ta, da se od pravice do osebne doklade izključijo tiste žene, ki so njihovi možje sposobni za pridobivanje ali imajo sicer premoženje v kakršnikoli obliki ali obsegu, in ker je enako načelo sprejeto tudi v čl. 7. odst. 2. glede rodbinske doklade za otroka. Nesposobnost za pridobivanje je treba dokazati po predpisu čl. 14.

2. Določba čl. 5. odpravlja dotedanje rodbinsko doklado za ženo in priznava samo pravico do rodb. doklade za otroke, in to samo za tiste otroke, za katere ima uslužbenec po določilih uredbe pravico do doklade. Po tem se bo torej rodbinska doklada v znesku 120 Din na mesec priznavala za vsakega otroka le tedaj, če ima uslužbenec več kot 3 otroke, ki po uredbi izpolnjujejo pogoje za prejemanje te doklade.

3. V čl. 7. odst. 1. je poudarjeno načelo, da doklada za otroka ne pripada poročenemu drž. uslužbencu (ki), če je drugi soprog tudi zaposlen. Tudi kaj gre torej za dvojno pridobivanje. Če je torej en soprog drž. uslužbenec v položajni skupini (uradnik, zvičnik ali služitelj), a drugi soprog je v službi države, banovine ali občine ali v zasebni službi kakršnekoli vrste ali kakršnegakoli značaja, se rodb. doklada za otroka ne bo plačevala. Z drugimi besedami: rodbinska doklada za otroka se tudi takrat ne bo izplačevala, če je drugi soprog v službi države, banovine ali občine kot pogodbeni uradnik, dnevničar, honorarni uslužbenec, dninar ali temu podobno. Prav tako se ne bo plačevala rodb. doklada za otroka tudi tedaj ne, kadar je mož drž. uslužbenec v položajni skupini, žena se pa bavi s samostalnim delom zaradi pridobivanja (čl. 42. zak. o neposr. davkih), ker se tako samostojno delo smatra za enako pridobivanje v zasebni službi. Opozarja se, da je po novi redakciji čl. 7. odpadla pravica do doklade za otroka, ki je po dosedanjih predpisih (čl. 7., ods. 3. uredbe štev. 10.990/I—32) pripadala ženi drž. uslužbenca, ki se je vnovič omožila.

4. Uslužbenec, ki zahteva rodb. doklado za otroka po izjemi iz čl. 9., mora predložiti posebno vlogo, s katero mora razen izrecne izjave po 1. odst. čl. 15. glede pogojev iz čl. 8. toč. b) do e) predložiti tudi potrebna dokazila: a) potrdilo pristojnega občinskega oblasti, če mu hči kot vdovcu vodi gospodinjstvo, b) če je otrok trajno nesposoben za pridobivanje, zdravniško spričevalo (čl. 14.) iz katerega je razvidno, da je nesposobnost nasto-

pila, dokler je imel uslužbenec pravico do doklade za otroka, in c) potrdilo šole, da se otrok redno šola.

5. Po čl. 13. se upošteva dohodek, ki po zakonu o neposred. davkih služi kot davčna osnova. Za priznanje doklade za otroka, ki ima lastno premoženje, se ne bo ugotavljal čisti mesečni dohodek s tem, da se odbijajo breme na iz naslova javnih dajatev in drugih obremenitev, temveč je za ocenitev pravice do doklade za otroka merodajen tisti znesek dohodka, od katerega je premoženje za ustrezno davčno obliko obdavčeno.

6. Prijava, katero je kot navadno vlogo treba predložiti pristojni blagajni, mora doslovno obsegati vse rubrike od a) do e), ki so predpisane v 1. odst. čl. 15. Če vsa dejstva, navedena v teh rubrikah, obstoje, uslužbenec po 1. odst. čl. 16. ni dolžan predložiti posebnih dokazil. Vendar v primerih, če katero teh dejstev ne postoji, n. pr. če otrok prejema ustanovo, podporo, pomoč, a manj kot po 150 Din na mesec, ali če je otrok v kakem civilnem, vojaškem itd. zavodu, pa se ne vzdruže brezplačno, mora uslužbenec to v dotični rubriki izjaviti in navesti tudi točnejše podatke o tem. Tako izjavo pa mora v vsakem primeru dokazati s potrebnimi dokazili.

7. Vsak postopek, ki povzroča odgovornost po 2. odst. čl. 16. in 1. odst. čl. 17., bo pristojno oblastvo predhodno na kratko preiskalo in takoj poslalo vse spise občemu oddelku finančnega ministrstva v nadaljnje uradovanje.

B. Državni upokojenci.

1. Z ozirom na načelo, izraženo v § 125. u. z., pripada ministrom in banom, upokojenim na teh položajih, osebna doklada po čl. 9., neglede na to, da-li jim je bila pokojnina odmerjena po plači tega zvanja ali po prejemkih prejšnjega uradniškega zvanja.

2. Po 1. odst. čl. 10. se mora vnovič obračunati osebna doklada vsem rodbinskim upokojevcem, katerim je bila pokojnina odmerjena po prejemkih iz zakonov, ki so bili uveljavljeni po 31. avgustu 1923., in to tako, da se jim bo počenši s 1. oktobrom 1935. določila tista osebna doklada, katero bi imela oseba, od katere to pravico izvajajo, če bi bila ta oseba ob smrti prejela osebno doklado po čl. 6. Zaradi boljše jasnosti se navede primer: mož je umrl leta 1929. kot uradnik I. skupine II. kategorije s 17 leti aktivne drž. službe. Če bi bil mož ob smrti upokojen, bi bil po uradn. zakonu iz 1. 1923. dobil 64% pokojninske podlage. Po tem pripada torej na podlagi čl. 10. uredbe o dokladah drž. upokojencev štev. 37.600/I—1935 njegovi vdovi od 1. oktobra 1935. dalje kot osebna doklada 64% od 580 Din, če živi v prvem, 64% od 340 Din, če živi v drugem in 64% od 240 Din, če živi v tretjem drag. razredu (čl. 6., odst. 1. lit. f.) cit. uredbe).

3. Po 1. odst. čl. 13. ne pripada osebna doklada, oz. polovica osebne doklade, neglede na to, ali žena —

Novosti

so došle v ogromni izbiri

A. Žlender, Ljubljana, Mestni trg 22

za damske plašče in zimske suknje

osebna upokojenka stanuje z možem v istem kraju ali ne. Tako je treba to razumeti iz razloga, ker zakon predpostavlja, da je kraj bivališča žene — osebne upokojenke, tam kjer je njen mož. V vsem ostalem pa za uporabo te določbe veljajo navodila, razložena v toč. 1. pod A. tega razpisa (določbe za aktivne uslužbence).

4. Po čl. 15. je dosedanja doklada za ženo odpravljena tudi za drž. upokojence in jim zato od 1. oktobra 1935. dalje pripada rodbinska doklada samo za otroke, tako kot je razloženo v toč. 2. pod A. tega razpisa. — Izjemoma pripada po čl. 16. rodb. doklada za ženo še naprej samo tistim upokojencem, katerim je bila pokojnina odmerjena po prejemkih zakonov, ki so veljali pred 1. septembrom 1923. (tkzv. staroupokojencem; op. ur.), to pa pod pogoji čl. 17. v zvezi s čl. 27.

5. Glede čl. 19. velja vse tisto, kar je razloženo v toč. 3. pod A. tega razpisa.

6. Za prejemanje rodb. doklade za otroka po izjemi iz čl. 21. mora upokojenec predložiti posebno prijavo in ustrezno dokazilo, kakor je to povedano po točki 4. pod A. tega razpisa.

7. Določbe čl. 25. se nanašajo tudi na upokojence, ki se bavijo s samostalnim delom zaradi pridobivanja (čl. 42. zak. o neposred. davkih). Ker pa je v čl. 27. predpisano, da se pod dohod-

kom iz čl. 25. mora razumeti dohodek, ki po zakonu o neposrednih davkih služi kot davčna podlaga, preneha s 1. oktobrom 1935. veljavnost razpisov fin. ministrstva štev. 36.034/I od 25. avgusta 1933. in štev. 44.673/I od 26. oktobra 1933.

8. Glede čl. 29., 30. in 31. velja vse tisto, kar je razloženo v toč. 6. pod A. tega razpisa.

Po čl. 3. uredbe o zmanjšanju osebnih prejemkov drž. in samoupravnih uslužbencev štev. 37.420 od 17. septembra 1935. se mora rodbinska doklada za otroke žandarmerijskih podčastnikov, kaplarov, stalnih in časnih orožnikov v mejah 2. odst. čl. 83. zak. o žandarm., obračunati po številu otrok, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do te doklade, ne pa po skupnem številu otrok, katere ima dotični orožnik.

Po 2. odst. čl. 8. cit. uredbe štev. 37.420/I od 17. septembra 1935. se znižajo prejemki tudi vsem tistim osebam, ki imajo razna zvanja, pa niso v staležu rednih drž. uslužbencev. Po tem torej ne spadajo semkaj dnevničarji, od ure plačani itd., ki prejema jo plačo od dne oz. od ure, kolikor delajo.

Državna hipotekarna banka in pokojninski sklad

Prejeli smo od prijatelja lista:

V številki 18. z dne 15. okt. t. l. je »Naš Glas« objavil, da zahteva Državna hipotekarna banka 5% prispevek v pokojninski sklad tudi od takega 15% poveška osnovne plače, ki ga je uslužbenec v aktivnem stanju sicer naposled imel, a ki ni bil upoštevan pri odmeri pokojnine, ker pogoji za to niso bili izpolnjeni. Dasi je jasno kot beli dan, da je ta zahteva protizakonita, kakor je v vseh primerih razsodil državni svet, se to protizakonito postopanje nadaljuje. Ne samo, da finančna direkcija v Ljubljani to izvaja, tudi finančno ministrstvo zavrača pritožbe, tako, da se mora vsak prizadeti posebe obrniti na drž. svet.

Pri takem ravnanju ni čuda, da raste hipotekarna banka pogum in da si izmišlja vedno nove načine, kako bi prišla do večjih prispevkov. Te dni je razposlala tukajšnja finančna direkcija prizadetim dopis tele vsebine: »Po poslanju državne hipotekarne banke v Beogradu, ki upravlja uradniški pokojninski sklad, se morajo vzeti na pod-

stavi § 136. uradniškega zakona iz 1. 1931. za osnovo, od katere se pobirajo 5% mesečni prispevki v uradniški pokojninski sklad tudi tisti upokojenčevi aktivni prejemki, od katerih se mu osebna pokojnina sicer ni odmerila, od katerih bi se pa mogla odmeriti, če bi bili izpolnjeni izvestni pogoji (službeni doba, poročen). — Ker doslej nismo uvaževali pri odmeri prispevka za uradniški pokojninski sklad 100% stvarine, ampak samo 75%, torej premalo Din (velik znesek) na leto Vam bomo za čas od 1. aprila 1931. do 30. septembra 1935. naknadno odtegnili Din (večji delni znesek) prispevkov v uradniški pokojninski sklad od pokojnine za mesec oktober 1935.«

Omenjeni § 136., 3. odst., se glasi: »Pri upokojenih, so osnova njih zadnji aktivni prejemki, po katerih jim je odmerjena pokojnina.« Nepojmljivo je, kako se more hipotekarna banka in z njo finančna direkcija sklicevati na ta paragraf, ki jasno in natančno odreja ravno nasprotno. Sicer pa 100% stvarina pri prizadetih nikoli ni tvorila

V. G. Calderon:

Opica

Zgodba iz peruanskega pragozda.

»Pa bi mu vendar dali, doktor, kakšno pomirjevalno sredstvo. To rjovenje je grozovito!«

Doktor Pasquel me je radovedno motril prav s tistim zadovoljnim premim pogledom, s katerim je v laboratoriju opazoval mikrobe, in vzkliknil:

»Vidva sta bratranca, kajne? Dovolite mi torej, da vam povem, to je res najčudovitejši simulant, kar sem jih kdaj poznal ... pravi pesnik! Prav res, dobro vem, bolehal je petkrat ali šestkrat za tvorijo v jetrih, ki si jih je nakopal ob Amaconki, toda prav zdaj mu ni čisto nič. Nič, razen »boleznih pragozda«, kakor pravi sam. Kakšna bolezen neki?! Strasten morfinist je, to je vse! Laže se kot kaka babnica in kako zna hliniti živčne napade, to je pa zares znamenito ... Sicer pa, ko že tako tiščite, recite bolničarki, naj mu da injekcijo. Bomo vsaj imeli mir pred njim ...«

Ga je mar bolnik slišal? Verjetno, zakaj zdravnik se ni več oziral nanj, ker se mu je, odločnemu možaku, gausil ta silni koščeni korenjak, s prsteno blede poltjo, rdečkastimi okrvavljenimi in solzečimi se očmi, ki je moledoval za vpadom kakor ženska v porodni kričih. Kako naj bi bil človek dokazal zdravniku, da je ta bolnik sekal pota skozi divje puščave, med ka-

čami in ljudožrci, skoro sam v borbi z vročim gozdom, ki se mu ni moglo izvit in ki se brani s svojimi zvermi, močvirji in mrzlico? Da, to je bil on, ta sijajni inženjer od Amaconke. Njemu se imamo zahvaliti za prvo pot, utrto sredi skozi ovijalke in orjaške cedre, kjer je prodiral s sekirico v rokah, da je z njo pobijal opice, kadar so pošle konzerve in je bilo treba obedovati — in tako opičjo zgodbo mi je pripovedoval tisti dan, ko mu je odleglo po injekciji.

.....

»Prav nič ne razumejo tile tvoji zdravniki o duševnih stvareh. Ker si postal kakor okostnjak in kroničen bolnik, ki se brani umreti, te zaničujejo kakor staro babišče. Ah, rad bi ga bil videl, tvojega doktorja, takole trideset dni v stran od vsakega, vsaj napol civiliziranega selišča, s kakimi osmimi malo zanesljivimi možmi, ki so sicer pripravljeni veslati po hudourni reki, da se ti ladjica ne prevrne, ki pa jim dobra volja zavisi zlasti od čaronskih stvari zemlje in neba.

Njihova neobčutljivost je presenetljiva, strupeno ovijalko odrežejo ali ubijejo sovražnika ti ljudje z istim gorjanskim nožem, ki jim služi, ko si režejo živila. Zatenkrat, je vse v redu! Toda dovolj je, če se le kačji bog v reki razjezi, ali pa če se hudič v podobi rdečega jelena prikaže od daleč, ali če najdejo bolnika, ki ga je vrgla kuga, in že so, kakor da jih je pobil na

tla, vse popuste, celo svoja zlata zrnca ali nabrani kavčuk. Zbeže in celo prav lepo je, če ti poprej ne prežejo žil, da jih gospodar, ki ima revolver, ne bi kaznoval.

Tistikrat sva se zbudila sama, Natalicio in jaz, temeljito spočita, ko sva prespala, po najinem računu, nepretrganih štiriindvajset ur. Pragozdna uspavala so izborna in razume se, da si nisva midva sama odmerila napoja. Kar se da hitro, sva kot moža, na slepo vdana v usodo, ugotovila točno svoje premoženje in položaj. Ostala sva sama v strahotnem paradizu, na obali plovne reke, toda brez čolna in brez sredstev, da bi si ga izdolbila iz mehkega debla. Dve sekirici, dve samokresovi, skoro nova puška, pet škatel konzerviranega lososa, posušeno meso, vrša za ribe, ki nam za enkrat ni mogla služiti, in najlepše orhideje tega sveta, ki sva jih nabrala pred dvema dnevoma: to je bilo vse. Ostalo nama ni torej skratka nič drugega kot najhitrejši povratek peš, pri čemer nama naj bi služila žepna kompas in bi morala varčevati z zalogami.

K sreči je zmerom dovolj neprevidezni opic, ki se upajo preblizu k ljudem ali pa divjih merjascev, pekarjev, ki so izvrstni za peč, če niso premršavi. Sladkosnednost me je pogubila. Dobro sem vedel, da so to najbolj naščevalne živali na svetu, zelo nevarne, kadar se pójajo v krdelih, z najstarejšim samcem na čelu, strnjene kakor ovce, toda zmogne vsakršnih bojnih zvijač. Razvijejo se v krogu s čekani naprej, da

branijo mladiče pred zvermi ali pa se spu- ste kakor divji na lov, prav kot lovski psi. Nasproti človeku, nekoliko izgube glavo. To je nenavaden sovražnik, ki ima nepoznane pripomočke in ki meče strela. Vsakdo, ki je doma v pragozdu, ti bo svetoval, da nikar ne napadi vodnika, zakaj vsa čreda se tedaj vrže nate. To je lahko reči! Največja neprevideznost v pragozdovih Amaconke je, če ostaneš skoro sam.

Spreten in odločen, kakor so hribovci, se je Natalicio že oprjel najbližjega debela in mi s prestrašenim glasom svetoval:

»Le hitro na drevo, gospod!«

Pokazal mi je precej debelo cedro, kjer so se že drobne opice zabavale nad dogodki in pri tem tenko kričale kakor ptice. Kadar je človeka strah, je zmerom malce akrobata v njem. Bil sem že precej visoko, kjer sem zajahal vejo, ko zagledam pekarije. Zdelo se je, da se posvetujejo, ker jih je zmedla ločitev sovražnikov, ki sta se rešila na drevesi, oddaljeni nekaj desetih metrov. Koga napadejo prvega? Od veselja so krulili, ko so ovohavali vse, kar sva bila pustila na tleh, zlasti konzerve s pestrimi ovoji, katere so skušali načeti s svojimi porumenelimi čekani, ostrimi kakor bodala. Njihove majcane besne oči, prave človeške oči, so se obotavljale med obemi drevesi. Na koncu so se odločili za tisto, na katerem je čepel vrli Natalicio, ki se je, samo da je nevarnost minila, že postavljajl s prikupno nesramnostjo peru-

del aktivnih prejemkov, tako tudi ne zadnjih, ker jim kot samskim uslužbencem po zakonu ni pripadala, marveč le 75%, od katere se je edino le mogla odmeriti pokojnina, in se je to tudi zgodilo. Povsod, kjer je govor o predmetnih prispevkih v sklad, se navaja ta paragraf, nikjer se pa — umevno — ne navaja »če bi«. Ako se hoče slednje uporabljati, lahko pridemo še do mnogo hujšega, tako da končno marsikomu ne bo preostalo nič več za življenje.

Ni zadosti, da morajo mnogi prizadeti plačevati v pokojninski sklad od polnih zadnjih aktivnih prejemkov, medtem ko v pokoju dobivajo kot po-

kojnino po službenih letih le polovico ali nekaj več, dalje, da morajo plačevati v uradniški pokojninski sklad, iz katerega se plačujejo rodbinske pokojnine, tudi upokojenke, čeprav po njih po ogromni večini nihče ne bo dobival pokojnine, se baš od teh (samskih) sedaj zahtevajo še prispevki od vsot, ki jih sploh nikoli niso dobivali.

Sedaj preostaja vprašanje, kaj je storiti, da se krivice popravijo in nadaljnje samovoljnosti preprečijo. Vsak prizadeti naj vložijo pritožbo in gre, če treba, do najvišje upravno sodne instance (drž. sveta). Stanovska društva naj zastavijo vse svoje moči v to svr-

karna banka zavrne v meje njenega delokroga (upravljanje), ne pa da daje »pojasnila« finančnim direkcijam, katera »pojasnila« so — kakor navedeno — očitno protizakonita in v škodo prizadetim upokojujencem, potem pa tudi, da se respektirajo razsodbe državnega sveta v vseh enakih primerih.

Edino umestno seveda bi bilo, da bi se finančna oblastva (ministrstvo in direkcije) na taka »pojasnila« Drž. hi-potekarne banke ne ozirala, saj zanje banka ni nadrejena instance, ko sploh ni oblastvo. Finančna oblastva naj nadalje pravilno postopajo kakor prej, ne pa, da se dajo zavesti v protizakonitost, v oškodovanje upokojujencem, ki

itak jedva še dihaajo. Naj se malo pomisli, koliko mučnega razburjenja, skrbi, beganja itd. povzročajo upokojujencem take okrnitve njihovih zakonit jim zjamčenih prejemkov. Taka razburjenja so v kvar njihovem itak ne preveč ugodnemu počutju in zdravstvenemu stanju, povrh pa morajo ti reveži še vemer trepetati kdaj bo prišel spet kakšen nov udarec. Pa tudi državi bi bilo v korist, če bi se upravna oblastva vselej in povsod strogo držala jasnih in nedvoumih predpisov veljavnih zakonov, v zavesti, da je pravičnost temelj kraljestev (Justitia fundamentum regnorum).

Osebnostne doklade staroupokojujencem

A. Osebnostni staroupokojujenci (ki prejemajo pokojnino po zakonih, veljavnih pred 1. septembrom 1923) prejemajo osebno doklado, po spodnji razpredelnici kjer je označena prejšnja in nova doklada:

I. Upokojujenci uradniki z več kot 20 leti priznane službe:

Pokojnina v Din ali kronah na leto	V krajevnem draginjskem razredu:					
	I		II		III	
	do 1. X.	od 1. X.	do 1. X.	od 1. X.	do 1. X.	od 1. X.
do 2.999	1.200	1.300	1.000	1.100	900	990
od 3.000 do 4.999	1.400	1.500	1.200	1.300	1.000	1.100
od 5.000 do 6.999	1.600	1.750	1.400	1.500	1.200	1.300
od 7.000 navzgor	1.800	2.000	1.600	1.750	1.400	1.500
II. Upokojujenci uradniki z 20 ali manj leti priznane službe:						
do 2.999	900	980	800	850	700	750
od 3.000 do 4.999	1.000	1.100	900	950	800	850
od 5.000 do 6.999	1.200	1.320	1.000	1.100	900	950
od 7.000 navzgor	1.400	1.540	1.200	1.300	1.000	1.100
III. Upokojujenci zvaniki in služitelji neglede na leta službe:						
	500	650	450	550	400	500

Kot upokojujenec s popolnimi prejemki po odstavku B. (čl. 4. uredbe o osebnosti in rodb. dokladi drž. upokojujencem od 19. IX. 1935. št. 37.600/I) je razumeti tudi tiste uslužbenec, katerim so se za odmero pokojnine računala tudi vojna leta, in ki samo na podlagi letnih prejemkov popolne prejemke položaja, s katerega so bili upokojujeni.

Po čl. 5. cit. uredbe pripada rodbinskim upokojujencem, katerim je bila odmerjena rodbinska pokojnina po zakonih, ki so veljali pred 1. septembrom 1923., osebna doklada po II. razpredelnici odstavka A. (člen 2. cit. uredbe), če je bil pokojni uslužbenec, po katerem prejema družina rodbinsko doklado, uradnik. Če je bil pa pokojni uslužbenec zvanik ali služitelj, oz. če je

B. Osebnostni staroupokojujenci (ki prejemajo kot pokojnino popolne prejemke položaja, s katerega so bili upokojujeni), prejemajo osebno doklado na mesec po sledeči razpredelnici:

I. Upokojujenci uradniki:

Pokojnina v Din ali kronah na leto	V krajevnem draginjskem razredu:					
	I		II		III	
	do 1. X.	od 1. X.	do 1. X.	od 1. X.	do 1. X.	od 1. X.
do 2.999	1.500	1.600	1.300	1.400	1.100	1.200
od 3.000 do 4.999	1.700	1.870	1.400	1.540	1.200	1.320
od 5.000 do 6.999	2.000	2.200	1.600	1.760	1.300	1.430
od 7.000 do 8.999	2.100	2.300	1.800	1.980	1.500	1.650
od 9.000 navzgor	2.200	2.450	1.900	2.100	1.600	1.760
II. Upokojujenci zvaniki, neglede na velikost pokojnine:						
	750	850	700	800	650	750
Upokojujenci služitelji, neglede na velikost pokojnine:						
	650	750	600	700	550	650

bil v enakem zvanju, gre družini osebna doklada po III. razpredelnici odstavka A. (enako kakor za osebnostne upokojujence zvanike in služitelji).

Rodbinska doklada za ženo pripada izjemoma samo staroupokojujencem, in to po 120 Din na mesec. Ostalim upokojujencem ta doklada ne pripada, enako kot tudi ne gre aktivnim uslužbencem.

Osebnostne doklade aktivnih uslužbencev od 1. IV. 1931 do danes

Iz spodnje razpredelnice je razvidno, kako so se od 1. aprila 1931 dalje štirikrat znižale osebnostne doklade aktivnih drž. uslužbencev. Znižale so se sorazmerno najbolj doklade v višjih skupinah, kjer so pa plače in položajne doklade višje.

Dra- ginjski razred	Spre- membe od dne:	Uradniki v položajni skupini													Uradniški pripravniki od položajne skupine			Zvaničniki polož. skupine			Služitelji pol. skup.	
		I	II/1	II/2	III/1	III/2	IV/1	IV/2	V	VI	VII	VIII	IX	X	VIII	IX	X	I	II	III	I	II
I.	1.IV. 1931	1500	1500	1500	1350	1350	1300	1300	1250	1200	1150	1100	1050	1000	1800	1550	1400	925	900	875	700	675
	1. X. 1931	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	975	950	925	1700	1470	1330	855	840	825	650	635
	1.IV. 1932	—	—	—	300	400	500	600	650	700	750	775	775	775	1525	1320	1205	760	760	760	585	585
	1. X. 1935	—	—	—	100	220	340	460	520	580	640	680	680	680	1464	1267.20	1156.80	680	680	680	520	520
II.	1.IV. 1931	—	1350	1350	1200	1200	1150	1150	1100	1050	1000	950	900	850	1650	1400	1250	800	775	750	650	625
	1. X. 1931	—	850	850	850	850	850	850	850	850	850	825	800	775	1550	1320	1180	730	715	700	600	585
	1.IV. 1932	—	—	—	50	150	250	350	400	450	500	525	525	525	1275	1070	955	560	560	560	485	485
	1. X. 1935	—	—	—	—	—	100	220	280	340	400	440	440	440	1211.25	1016.50	907.25	490	490	490	430	430
III.	1.IV. 1931	—	—	—	1100	1100	1050	1050	1000	950	900	850	800	750	1550	1300	1200	750	725	700	625	600
	1. X. 1931	—	—	—	750	750	750	750	750	750	750	725	700	675	1450	1220	1130	680	665	650	575	560
	1.IV. 1932	—	—	—	—	50	150	250	300	350	400	425	425	425	1175	970	905	510	510	510	460	460
	1. X. 1935	—	—	—	—	—	—	120	180	240	290	340	340	340	1104.50	911.80	850.70	450	450	450	410	410

anskih mesticev. Zmerjal je zveri kakor bike v areni in jih obsopal z burkastimi izrazi, spakovaje se od veselja.

»Le sem gori, vlačugin sin... dragi prešček mojega srca!... Kateri bo najboljši za pečenko?«

Vse kar mu je prišlo pod roke, krhke veje, trohnela gnezda, ključ od konzervne skatle, vse jim je zmetal v rilce, kakor velik otrok, ki se zabava nad koncertom godrnjanja, ki se je dvigal od tal v oblakih svinjakovega smrada. Ker mu je ostal revolver, je previdno vzel na muho največjega merjasca in ga pogodil, da se je zgrudil na tla. Vse hkrati so se zverile, kolikor jih ni bilo ranjenih, in ki so stvale še za ostanki najine južine, zbrale okrog drevesa in so ga pričele žagati kakor glodavci. Trdno je tako drevo od Amaconke, ki ga teža odraslih opic in muhavost ovijalk ne more zrušiti.

To drevo je bilo pa osamljeno, nekakšna predstraža gozda, ki se ne bi bilo moglo naslanjati drugim na hrbet in ostati pokonci, čeprav napol pohabljen, kadar bi ga zadela strela ali če bi ga izvotile mravlje. Ah, te orjaške mravlje, te si s črnimi čebelami, ki proizvajajo temen, strupen med, dele skrito srčico dreves. To je borba, ki ji nihče ne ve konca, počasno umiranje, tako razpotegnjeno, da ni moči slutiti trenutka pogina. V kateri vroči, z dišavami prepojeni noči, v kateri noči, ki dehti po poganjkih in medu, bo življenjski sok nehal vreti iz tal skozi drevo?

Vse to mi je trenutno postalo jasno, ko sem zagledal, kako je odletel roj razumnih čebel, in so mravlje v popolnoma urejenih četah začele zapuščati mrtvo drevo, ki je po njihovem odhodu postalo zvočnejše, kakor izpraznjena skrinja. Pekariji so se malce razmaknili, da so jim odprli pot — z nepreštevno vojsko mravelj se nihče ne bori — in tedaj sem hipoma razumel vso dalekosežnost žaloigre. Stisnilo me je pri srcu.

Da bi se pomiril, sem napeto ogledoval drevo, sledil v močvirni zemlji njegovim razumnim koreninam, ki so se napihnjeno napenjale kakor telovadčeve roke in ki so iskale globoko zemljo, da bi se tam prijele za zmerom. Uro za tem se je izpolnilo, kar je bilo neizbežno. Medtem sem kot norec streljal na posamezne divje pekarije, ki se niso niti obrnili, da bi si ogledali moje orožje. Drevo se je zrušilo med truščem prazgodovinskega potresa. Opice, ki so občutilje kakor fonografi strahu, so kričale od žalosti in jeze. Nisem mogel odvrniti oči od obupanega človeka, ki se je branil na tleh s sekirico, oblit s krvjo. Ah, to zverinsko zadovoljstvo pekarijev, ko so lokali rdečo kri!

In zdaj sem bil jaz na vrsti. Ista borba se je po istem bojnem načrtu razvila pod menoj in ker me je nenadoma prevzela strašna bojazen, sem splezal še višje v krono, kakor da bi zverine mogle doseči moje pribežališče. Ne, čemur sem se najbolj čudil, je bilo to, da nisem obdržal re-

volverja, da bi se ubil ob pravem trenutku. Taka cedra je odporna, toda spominjam se — se mi je mar morebiti že malce bledlo? — spominjam se, da sem navil uro, da bi mogel šteti ure, kolikor mi je še ostalo življenja. Dvanajst ur, štirinajst ur čakanja, z upanjem, ki nikakor ni hotelo zamreti in z neutrudljivo jasnovidnostjo, da ne smem zaspati, če si hočem rešiti življenje. Morda se bodo maščevalne zveri na vse zadnje le utrudile? Časih se to dogodi. Naj bi bil skočil na eno bližnjih dreves? To bi bila mogla storiti samo opica. Na cedri, kjer sem čepel, so drobni, posmehljivi makaki, ki jim pravijo »frailecitose«, meniškiki, ker imajo brade kakor kapucini, opazovali s priljudno pozornostjo vse, kar se bo zgodilo. Vse te oči, ki so se odpirale in spet naglo zapirale, da je izgledalo, kakor da mi navihano pomežikujejo, so me skoro pomirile. Čutil sem se manj zapuščene, nega in popolnoma istih misli z njihovimi pogledi. To so nekeke vrste idealisti, te razkričane opice, ki ne čofotajo po blatu pragozda kakor druge živali, temveč se gugajo po svojih zračnih dvorcih, kjer pi-jejo roso in jedo sadeže, katere sonce prve pozlati.

Ah, nisem računal s to neznano združeno silo: z živim gozdom! Nenadoma je pridirjalo drugo krldelo merjascev, — slučajno? kdo ve — morebiti na presunljivo odmevajoči hrušč čekanov, ki so neutrudno obdelovali lubje. Lasje so se mi ježili od tega trušča. Drevo, ki je bilo že početo,

se je pričelo majati in najradovednejše opice so bile že zagnale repe, kakor mečejo rešilne pasove, na bližnje veje, da se tam čvrsteje oprimejo, ko se drevo zruši. Nenavadno pokanje se je zaslislalo od podnožja cedre.

Ko sem že zamižal, da pospešim smrt in se sam vržem med krvoločno krldelo hropečih žrel, sem zagledal najbolj nenavadno stvar sveta: ogromna opica, samica vrste maquisapa, se mi je bližala in mi na vso moč naglo, skoro po človeških klepetaje, v nepoznanem, globoko iz grla prihajajočem in jednatem jeziku, kazala sednje drevo. Z neprestanim mežikanjem me je vabila, naj brez odloga skočim tja, kakor popotnik, ki opozarja odrevenega tovariša na nevarnost in ga malce priganja, ker je ogorčen, da se je le-ta vdal v usodo, kar ni po zakonih pragozda. Tedajci se je nenadoma odločila, me pograbila z rokama, nežno, kakor bi človek vzel v naročje bolno dete, in me z enim samim skokom odnesla stran in še dlje in dlje, z drevesne krone na drugo. Sledila nama je cela posmeljiva družina čivkajočih opičjih mladicev, ki so hoteli videti, kako se bo prigo-da končala. Na tla so me položili nekaj milj od tod, v kočni nekega nabiralca kavčuka, prav na meji, ki loči zveri od ljudi.

Kako! Tudi ti dvomiš? Seveda, zgodilo se je vse to že davno, tedaj ko sem bil še človek in ko si še nisem vbrizgaval morfija, častna beseda!

Vestnik

Ljubljanski Učiteljski dom. Ljubljanska sekcija JUJ je prejela od centrale sporočilo, da je minister dvora izdal dovoljenje, da sme Učiteljski dom v Ljubljani nositi ime »Učiteljski dom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.« Hkrati je postal Nj. Vel. kralj veliki dobrotvor fonda JUJ s prispevkom 5000 Din.

Deputacija pri ministru pošte. V ponedeljek 14. t. m. je prišel v Ljubljano minister za pošto g. Kaluderčič. To priliko so izrabile uradniške organizacije ter so se zglasile pri njem v deputaciji. Predočile so mu težak položaj državnih nameščencev po uveljavljanju zadnje uredbe in ga naprosile, da podpira težnje javnih nameščencev po ukinitvi uredbe. Gospodu ministru je bila predana posebna spomenica. Deputacija je g. minister zagotovil, da se dela z vso resnostjo na izpremembi uredbe in je zagotovil, da se bodo upoštevale želje uradništva. (Po »Učit. tov.«)

Družba sv. Cirila in Metoda se je po poročilih v dnevnih pridužila akciji za pravičnejšo ureditev uradniških prejemkov, ker se zaveda, da je pri narodno-obrambnem delu moralno in gmotno sodelovanje srednjih slojev, zlasti javnega uslužbenstva, odločilne važnosti. Družba je s posebno spomenico opozorila odločujoče činitelje na to dejstvo.

Svež grob. Dne 16. oktobra je umrl zadet od kapi v Mariboru upokojujeni nadučitelj Davorin Krajncič. Blagega pokojnika, ki je dosegel starost 63 let, so pokopali dne 18. oktobra na Magdalenskem pokopališču na Pobrežju. Častni spreved je pokazal, kako je bil pokojnik splošno priljubljen. Uglednemu šolniku in zvestemu naročniku ohranimo časten spomin.

Jubilej. Dne 21. oktobra je obhajal svoj 60. rojstni dan višji finančni svetnik, šef odseka za trošarino in takse pri ljubljanski fin. direkciji, g. Ivan Ditz. Jubilar se je rodil v Podstenicah pri Kočevju kot sin gozdarskega uradnika. Po pravnih naukih v Gradcu je leta 1901. vstopil v finančno konceptno službo in služboval pri davčnih referatih okrajnih glavarstev v Krškem, Radovljici, Litiiji, Poštojni in Kočevju. Med vojno je bil nad štiri leta vpoklican. Takoj po prevratu je odšel v Maribor, kjer je pri okraj. fin. ravnateljstvu prevzel vodstvo trošarinskih in monopolskih poslov in ga vodil dobrih deset let. Od leta 1929. je šef odseka za trošarino in takse v Ljubljani. G. nadsvetnik Ditz je eden danes že tako redkih uradnikov stare šole, ki mu je dolžnost in služba vse na svetu. Delo mu je bilo vselej resnično nortanje zadovoljstvo. Sam vzgledno marljiv, strokovno odlično usposobljen, je nadvse dobrohoten predstojnik, od skrajnosti ob-

jektiven in pravičen uradnik, nasproti strankam strogo nepristranski in res koncilijanten. Vrlemu tovarišu, dobremu šefu in plemenitemu značaju žele ob šestdesetletnici tovariši in vse finančno uslužbenstvo: Se na mnoga, zdrava in plodna leta!

Važno pooblastilo. Pravosodno ministrstvo je pooblastilo predsednike apelacijskih sodišč, da na svojem področju morejo odslej postavljati, odpustiti in upokojevati zvrstnike, služitelje in dnevničarje. Ta odlok je izdalo ministrstvo, da se razbremenijo ministrstvo samo in da se olajša in poenostavi justična uprava sploh. S tem odlokom so vrnjene apelacijskim (bivšim višjim delničnim) sodiščem važne personalne pravice. Izvajanje tega odloka bo vsekakor službi v prid, prav tako pa tudi v korist prizadetega uslužbenstva, ker se bo vse poslovanje izdalo ministrstvu, da se zavlačevanja in ker bodo apelacijskega sodišča boljše poznala osebne razmere vsakega posameznika. Želeli bi bilo, da se to načelo vsaj delne decentralizacije izvede tudi v drugih resortih, kjer n. pr. direktorji banovinskih direktij poedinih ministrstev nimajo niti pravice postavljanja oz. odpustitve dnevnica.

Zaposlitev pravnikov. Pri pravosodnem ministrstvu leži že zdaj nad 600 prošnji diplomiranih pravnikov, ki prosijo za sprejem v sodno službo. Da se ti in drugi absolvirani pravniki v kar največjem številu zaposle, je pravosodni minister odločil, da se bodo v bodoče v vsem resortu tega ministrstva sprejemali na vsa mesta samo diplomirani pravniki. Izvzeta so samo mesta, ki zahtevajo drugačno (n. pr. računsko itd.) strokovno izobrazbo.

Bojazen pred draginjo. »Slovenec« od 29. oktobra t. l. piše: »Zadnje čase se cene nekaterim živilom precej dvigajo, zlasti beli moki in masti. Med prebivalstvom je nastal skoraj pravi preplah, zakaj gospodinje kupujejo, kolikor le morejo ter delajo trgovci prav dobre kupčije, ko prodajajo blago in slanine v velikih množinah. Zato je sedaj prav navaden pojav na ljubljanskih ulicah, da prevažajo vozovi in avtomobili zasebnim strankam po cele vreče moka, masti in slanine. Revne družine si seveda ne morejo privoščiti, da bi kupovale na debelo ter opravičeno tožijo, da bo val draginje, ako pride, zadel nje najbolj.«

Komisijiske državne nabavke. Prejeli smo od priznanega strokovnjaka vrsto člankov, ki obravnavajo zamotano vprašanje državnih nabav komisijiskim potom. Opozorjamo že danes na te članke, ki bodo nudili vsem uslužbencem, ki imajo posla s temi stvarmi, mnogo točnih praktičnih nasvetov in pojasnil. Članke pričemo objavljati s prihodnjim številko.

Listnica uredništva. Gosp. Iv. S. Vasega zanimivega in odločnega članka na žalost ne moremo objaviti. Morda kedaj pozneje. Oglasite se še kaj! — Gosp. Fr. N. v P. Hvala Vam za nasvet in pobudo, da si enkrat v tem pogledu ne moremo nič ukreniti. Obdržimo pa zadevo v evidenci. — Več dopisnikom! Poslane prispevke objavimo, kakor hitro nam bo to mogoče. Prosimo potrpljenja in uvaževanja. Priporočamo se vsem za nadaljnjo naklonjenost. Ne pozabite na list in ostanite mu zvesti!

Narodno gospodarstvo

Zoper draginjo. Banska uprava je izdala razglas, s katerim opozarja, da je še vedno v veljavi zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije. Po tem zakonu se morajo označiti cene posameznih predmetov, tako da jih vsakdo razločno lahko vidi. Med življenjske potrebščine se po tem zakonu štejejo hrana, obleka, obutev, kurjava, razsvetljava, zdravila in drugi predmeti nujne potrebe. Prepovedano je tudi kopičenje življenjskih potrebščin z namenom, da bi se zvišala njihova cena. Dobiček nad 25% ni dovoljen, prav tako je prepovedano tudi verižništvo in prekupovanje. Prestopki se kaznujejo z zaporo do šest mesecev in z globami do 10.000 Din. — Ta razglas, katerega je povzročilo dejstvo, da so cene nekaterih življenjskih potrebščin nesorazmerno visoke, druge se pa neopravičeno zvišujejo, je bil skrajno potreben. Z okrnjenimi prejemki bo drž. uslužbenstvu kmalu postalo nemogoče, preskrbeti si najpotrebnejše predmete za življenje, če se to dviganje cen brž ne ustavi. Zlasti bi bilo pa nujno potrebno prisilno izdatno znižanje in maksimiranje najemnin.

Podražitev najpotrebnejših živil. V zadnjem času se je deloma zaradi slabe letošnje letine, deloma zaradi povečane

izvoza, pa tudi iz zgolj spekulativnih oziror pričela dvigati cena nekaterim najpotrebnejšim življenjskim potrebščinam. Posebno se je podražila pšenica in moka, kar je spet povzročilo podražitev krušnih cen. Raste tudi cena sladkorja. Prav tako rastejo cene mesnim izdelkom, zlasti masti. To dviganje cen je v skladu z dviganjem indeksa cen v trgovini na debelo, ki se je od začetka avgusta do konca septembra dvignil za 7%, t. j. od 63,3 na 67,8 točk. V notranjem ministrstvu se je že vršila anketa pristojnih ministrstev zaradi ureditve cen najvažnejšim živilom. V primeri z lanskim indeksom v septembru, znaša letos zvišanje nad 7 točk, v primeri s septembrom 1933 pa znaša zvišanje celo 11,6 točk. Iz povedanega sledi, da stroški za prehrano močno in naglo naraščajo.

Dobiček sladkornih tovarn. Čisti izkazani dobiček sladkorne tovarne »Bačka« je znašal lani 3.500.000 Din. Predlanskim je tovarna še izkazovala 3.300.000 Din izgube. Sladkorna tovarna v Novem Vrbasu pa je izkazala 3.485.571 Din čistega dobička po odpisu 3.112.214 Din. Ta tovarna ima 50 milijonov Din delniškega kapitala, rezerv pa 55 milijonov. Te rezerve predstavljajo prav za prav dobiček, ker se rezerve ne zbirajo z zgubami. (»Bojovnik«)

Zadružne vesti

Iz ljubljanske nabavljalne zadruge. Nekaj podatkov o cenah in raznih na novo došlih predmetih: Dokler traja zaloga, se prodaja moka še po dosedanji ceni, čeprav cene moki naglo rastejo. Opozorjamo vse p. n. gospodinje, da se preskrbe z moko še po stari ceni! — Priporočamo odlične med, cvetlični je po 18 Din, ajdovi po 15 Din kg. — Rozine, letošnji pridelek, so po ceni od 10 do 14 Din za kg. — Orehova jedra, letošnja, so kilogram po 26 Din. — Slive, bosanske, suhe, kg po Din 9.50. — Jabolka, zdravo, lepo blago vseh vrst, so po 1.50, 2, 2.50 in 3 Din kilogram. Če se naroči vsaj 50 kg, dobi kupec primeren popust. — Prvovrsten, izbran krompir, suh in zdrav, se dostavlja na dom pri naročilih vsaj 40 kg po ceni 80 para, na drobno je pa po 1 Din kilogram. — Prispela je volna za pletenine, vseh barv v veliki izbiri, po nizki ceni. — Zadruga prodajalna je uvedla porcelan, in sicer od najpreprostejšega do finega. Porcelan je v najmodernejših vzorcih, češkoslovaškega izvora. Ogledati se more v trgovini, kjer so na prodaj celotne garniture in posamezni komadi. Ker je zadruga nabavila porcelan naravnost v tovarni, in to v veliki količini, so cene izredno ugodne. — Kuhinjska posoda, emajlna vseh vrst, kar se je rabi v kuhinji, je zmerom v veliki izbiri na zalogi. — Kurivo. Opozorjamo člane, naj se pravočasno preskrbe s kurivom. Drva, lepa in suha so m³ po 84, žagana 92, sekana 102 Din — vse proti takojšnjemu plačilu. Na obroke je m³ za 4 Din dražji. — Premog, kosovec tona po 375, kockovec tona po 355 Din. — V zadrugi krčmi (na dvorišču) se toči izborna vino vseh vrst, dolensko, štajersko in dalmatinsko. Zdravo, pristno vino že od 10 Din liter navzgor. Dobi se vselej okusen mrzel prigrizek po ceni, kakor v prodajalni. Gostom so na razpolago tudi vsi dnevni časopisi. Odprta je krčma vsak dan do 9. ure zvečer.

Nove knjige

Mladika. V novembrski številki se nadaljuje objava drame Stanka Majcena »Prekop«. Nadaljuje se prevod humorističnega romana Helenina otroka in razprav dr. Fr. Stelčeta o zgodovini slov. cerkvenega slikarstva. Bogdan Kazak nadaljuje svoje zanimive vojne spomine. O novi maši v Slovenski Krajini poroča A. Farkaš. Izbrana sredstva v glasbi obravnava L. Puš. Zanimivo je tudi jezikoslovno paberkovanje prof. I. Koštila. Sledi vrsta gospodinjstvih sestavkov, knjižnih in gledaliških poročil, šal, ugank itd. List objavlja med drugimi tudi sliko H. G. Peruška, katero so podarili ameriški Slovenci iz Clevelanda ljubljanski Narodni Galeriji. Narodopisno zanimive so slike slavolokov in cerkvenega okrasja za nove maše v Prekmurju. — Mladika se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna. Za vse leto velja samo 84 Din. »Zdravje.« Zdravstveno-poljudni list. Vsebinska 5. številke: Kdo je kriv. — Obraz

današnjih dni. — Dr. Bojan Pirc: Pomagajmo si sami. — L. Hočevnar-Meglič: Vpliv prehrane na zobovje in zdravje sploh. — Kopališča in zdravilišča. — Franja Zajec-Boškovič: Higiena na kmetih. — Vranica. — Zdravilo pri tuberkulozi. — Glasnik higienskih ustanov v dravski banovini. — Drobtine. — List izhaja vsakega petnajste ga v mesecu. — Uprava lista »Zdravje«: Ljubljana, Pred Škofijo 1. — Letna naročnina za Jugoslavijo 30 Din. — Poučni mesečnik priporočamo vsem našim bralcem.

Zdravstveni drobiž

Naša obleka je v hudi zimi okoli petnajstkrat tako debela kot v vročem poletju, a samo petinpolkrat tako težka, ker je v njej mnogo zraka.

V 37 dneh predela normalni človek vso svojo kri. Rdečih krvnih teles ima moški okoli 17.500.000.000.000, to je 17 bilijonov 500.000 milijonov.

Bolnišča štrežnica naj vse, kar se v bolniški sobi uporablja, zmeraj takoj porabi osnazi, tako da je v najkrajšem času zopet pripravljeno za novo porabo. Nobena reč naj ne ostane umazana.

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Če morete

mesečno točno odplačevati po 100 Din, lahko dobite privatno posojilo do 3000 Din brez poročila. Informacije daje, ako mu pošljete nase naslovljeno kuverto z znamko za 50 p, Z. Berenji, urednik, Zagreb, Neznane Junakinje ulica 1

Prihajamo zopet z modnimi novostmi za jesensko sezono



Veľemanufaktura A. & E. Skabernè Ljubljana

Manufakturna trgovina

FABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Tovariši!

Kupujte svoje potreščine pri tvrdkah, ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Ljubljana
Pražakova ulica

KNJIGARNA

Ljubljana

Frančiškanska 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor

Tyrševa ulica 44

Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5 / Telefon šte. 2421

Širite

zadružno misel med svojimi tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.